

اداره خانه سی :

باب عالدده
(یکی توریکی)
مطبعه سی فوقنده کی
داثره مخصوصه

مرکز توزیعی :
باب عالی جاده سنده
(اتحاد تجارت)
کتابخانه سی ایلا
(یکی توریکی)
مطبعه سی

مجمع

علمی، ادبی، اجتماعی و شرعی مجموعه عدد ۳۳۸

صاحبی، مدیری، محرری : طبر

استراشراطی : هرسته نك برنجی وایکنجی آلتی آبلغندن اعتباراً
اولق اوزره پوسته اجریتله برابر (۱۰۰) ، آلتی آیلغی : (۵۰)
غروشدرد . ممالک اجنبیه ایچین ۵۰ و ۳۰ غروش غلاوه سی لازمدرد .

مخبرشراطی : ملتك نفعنه خادم یازیار مع التشر قبول ونشر
اولونور . یازانك شخصیتی دكل ، یازانك ماهیتی
نظردقته آلتینیر . کونده دله جك آثار اوقوناقلی ومختصرجه یازیلش اولالیدور .
کلن یازیلردن شایان قبول کوردولنلر تاویخ صبراسیله درج ایدیلیر .

نك یکن سنه لره عائد و پك چوق معلومات مفیده بی حاوی اولان نسخه لری منتظماً دیکلیمش
واوزة دلرینه قالین برر قاپاق کچیریلرک مجلد کتاب حالنه کتیریلشدر . خیرالانیس اولانیله جك
بو نفیس کتابلردن برنجیسنك موجودی بیتمش ، ۸-۱۲ نجی نسخه لری پراکنده اولارق
قالشدر . بئر نسخه سی ۱۰ غروشدرد . ۲ ، ۳ ، ۴ وه نجی جلدلرک بدلی پوسته اجریتله برابر یوزر غروشدرد . طوغروندن
طوغروه اداره خانه یه داخلدن ۳۰۰ ، خارجدن ۳۵۰ غروش کونده ریلدیکی صورته هر درت جلدی پولالانیر .

مجمع

طویونجه « پین ایدرم که بوذاتک قتلنده بوتون جهان
مشترک اولسه لردی هپسین جهنمه سنور وکلر
کوتوروردی ، بویوردی .

احمد بن حنبلده « بو ذات ، علمنه ناسک
محتاج بولونیدی برکیمسه ایدی . پک یازیق اولدی »
دیه اظهار تأثر ایتشدی .

دارالفنون الہیات فاکولتہ سی تفسیر

و تاریخ تفسیر مدرسی

بر غم علی ہودت

علم خیال

(۴)

خیال، معنای عمومی سنه کوره حقیقتسز بر طاقیم
قارالی لردن عبارت اولدینی حالدہ محققین صوفیه ،
بونی احوال روحیہ دن عدا ایدرلر . احوال روحیہ
دیمک ، روحک کندی اوزہ رندہ کی انعکاسندن
عبارتدر . بوایسہ ، حقیقتی برنوع کولک لندرمک
مفہومی افادہ ایدر . بر معانی یی خیال ایله
صورتلندیره بیلیرز . حقیقتی تصورک اساسی
تخیلدر .

ارسطوده بو اساسی : [خیالسز برشی تصور
اولونماز] متعارفہ سی شکلنه صومقشدر . بزده
ملکک خیالیہ اولماسه یدی (حقیقت حقیقتدر)
دیر ، طوروردق . بونکله ده کیمسہ ید برشی آکلاتماش
اولوردق . (حقیقت ، حقیقتدر) دیمک ، کیمسہ ید
برشی سویلمه مک دیمکدر .

خیالک علم حالنه کله بیلیمہ سی ، استبصارہ توقف
ایدر . استبصار (حالات روحیہ) دیدیکمز شئون
ذاتیہ نک مراقبہ سی در . آنجاک بو صورتله خیال
متصل ، بر خیال منفصل اولور . بو خیال منفصل ،
معانی یی صور جسمانیہ ده تصورہ سوق ایدر . دیمک
اولویورک صور ذهنیہ نک اساسی بودر . بو نقطہ

— سنده بویله قدرت اولدیغی بیلیم سندن
باشقه اله اتخاذ ایتزدیم .

— یوق . فکرمی آکلما دک . سنی اولدورورم .

— ها ، اولیله ایسه والدم اسمی سعید
قویماسنده اصابت ایتیش . شهید اولورسہم سعید
اولورم .

— علی و عثمان حقندہ نہ دیرسک ؟ جنتده میدرلر ،
یوقسہ جهنمده می ؟

— اورالرہ اوغراسہ ایدم خالترینہ واقف
اولور ، سکا جواب ویرہ بیلیرم .

— عبدللملک حقندہ نہ دیرسک ؟

— جملہ سیاتندن بزیده سنسک !

بونک اوزرینہ حجاج :

— جلاد ! دیہه هایقیردی . جلاد ، اوزہ رینہ
هجوم ایتدیکی صیراده سعید کولمک باشلادی . حجاج
سببنی صوردی . اوده :

— بو قدر مظلومک قارشى اللہک صبر ایله
معامله سنہ کولویورم دیدی و (انی وجهت وجهی ..)
آیتنی او قودی . حجاج :

— یوزینی قبلہ دن دوندورک . امرینی ویردی .

سعید (فایتما تولوا قثم وجهه الله) آیتنی او قودی . حجاج :

— یرہ اورک ، دیدی . سعید (منها خلقنا کم
وفیہا نعیدکم) آیتنی او قودی . حجاج :

— اورک بونینی ! امرینی ویردی . سعید
البرخی قال دیروب :

— یاربی ! شو ظالمه قائمی حلال ایتیمورم .

بو قدر مظلومی نعمت حیاتندن محروم ایدن شو
حریفی بندن صوکر ایا شاما . دیہه دعا ایدرک شهید
اولدی .

پک آز زمان صوکراده حجاج چیلدیروب هلاک
اولدی .

حسن بصری ، سعید بن جبیرک شهادتی

فکر ندم بولند قلیغی آدعاده سوفسطائییه یاقیشه حق
برسفسطه در، بر آز تتبعات علمیه صیقینتیلینه تحمل
ایدیلیرسه حقیقت آ کلاشیلیر .

بزه بو فکری ویرن عواملدن بری ، بعض
اوروپا مؤلف و محرر لرینک عن قصد وقوع بولان
نشریات خصمانه سی در ، یاخود علوم اسلامیه نیک
هنوز لایقوله تدقیق ایدیلهمه مش اولماسیدر . برده
بزه وقت وقت ظهور ایدن متصوفه متزندقه
مارطاواللریدر . اهل کشف و الهام ده نادر آ ظهور
ایدن شطحاته دخی بر حصه حیقار مقلمغز ایجاب
ایدر . شطحات صوفیه نیک نه درجهیه قدر شایان
اعتبار اوله جغندن آریجه بحث ایدیله جکدر .
بوراده یالکز شوراسنی عرضه احتیاج واردر که ،
عاقل و عارف اولان بر آدمک جذبه و تهیجاتی
زماننده سویلدیکی شیلر ، اونک عقل و کالنه مقیاس
اتخاذ ایدیلهمز ، چونکه نه کی احوالک تحت تأثیرنده
سویلدیکی بزجه مجهولدر ، مخیلات شعریه حقیقی
معناله حمل ایدیلیرسه ، بوتون شعرائی ، حتی
ادبایی تیمارخانه لره سوق ایتمک کمز ایجاب ایدر .
بو جهته هر شیدن اول مشاهداتی مخیلاتدن آیرمغه
مجبورز . تهیجه ، تأمل نامی ویرله مز .

حقیقت اشیائی انکار ایدن ، حقیقتی تصدیق
ایتمکه برابر اونی بیلیمک ممکن اولمادیغنی ادعا ایله
سوفسطائییه شعباتیه صوفیه حکمت آراسنده کی
فرقی آ کلامق ایچون شیخ اکبری ده بر آز
دیکله مک ، ایمان ایله برهان نظری مسئله لرینه عائد
ایضاحاتنک خلاصه الخلاصه سنی بر آز دوشونمک
مجبوریتنده یز .

شیخ فتوحاتنده دیورکه :

[هر مؤمن ، موجوداتک امر الهی ایله
(کن امریله) وجوده کلش اولدیغنه قناعت ایدر ،
موجوداتک خالق کیم ایسه موجوداتده جریان ایدن
قانونلرکده واضی اودر ، اونک اراده سی مرادندن

نظردن ، علم خیاله : (ام العلوم) دیمک کمز ایجاب
ایدر . اعتبارات ذهنیه کندی باشنه تحری حقیقت
وظیفه سنی در عهده ایده مز ، شو قدر که : علم نظر
عقلی ، تصورات ذهنیه مز بر طاقیم متعارفه لره
ربط ایتدیکی حالده ، علم خیالک محیطی غایت واسع
اولدیغندن انعکاسات روحیه نیک متعارفه لره ربطی ،
یعنی احوال روحیه نیک منتظم و قابل تصور بر شبکه
افراخی کوجدر . برشئی دویمقله ، دوشونمک
بر دکدر ، دویمقلر کندینه مخصوص قانونلره
اداره اولونور . بو قانونلر ایسه چوق کره مبهم
قالیر . انعکاسات ، انطباعات ذهنیه کی هر وقت
قابل نقل و تعلیم اولماز . علم خیال جه تعلیم پرنده ،
(تلقین) اصولی معتبردر . برشئی دوشوندرمک ،
دویمقلر مقندن قولای در .

خیالی ، هر حالده حکمنه اتباع ایجاب ایدن بر علم
عد ایدهمه یه جکمز کی ، علم عدادندن ده اخراج
ایدهمه یز . چونکه برشئیک خیالی ، اونک کولکسی
دیمکدر . بر جسمدن کولکسی آریلاماز . بر
شئیک کولکسی ایسه اوشئیک نه عینی ، نه ده
غیری در ، فقط اونک اک یاقین بر شکلی در . بر
جسمک کولکسی ایله ، اونک شکلی حقدنه آز
چوق بر معلومات ایدینه بیلیرز .

صور مغنوییه صور جسمانیده تصور سو
ایدن خیاله ، صوفیه پک زیاده اهمیت ویردیلر و بونی
غیر متناهی لکه هم حدود بر شعبه معرفت اعتبار
ایتدیلر . فقط معارف صوفیه بونیدن عبارت دکدر .
بو یدی قسم معارفدن بریدر .

عجبا علم خیاله ویرمش اولدقلری اهمیت دولاییسیله
صوفیه حکمتی ده سوفسطائییه دن عد ایده بیلیرمی یز ؟
بوکا احتمال ویرمک ، کتب صوفیه یه آل دوقاندر مامش
اولمقلغمز توقف ایدر . بو ، عادتا بر قالدیریم
فلسوفلنی اولور . بو ، نه قدر معناسز بر خرافه
ایسه ، صوفیه نیک طریق عقل و نظری ابطال

اولمائی لازم کلیر . علوم برهانیہ ویریلن اہمیت دہ
احتیاجدن تولد ایتشد .

عقل ، حد ذاتندہ خطا ایتز . شریعت دہ بویلہ در .
عقلک بعضاً دوچار خطا اولمائی ، فساد نظر دن ،
یعنی قوۂ نظریہ نک یویلہ استعمال ایدیلہ مہ مش
اولماسندن تولد ایدر . سوفسطائیہ نک ، حواسک
بیلہ شہادتندہ شبہیہ دوشمہ سی بوندن ایلری کیشدر .
یالکز حسک شہادتندہ عائد دلائلک حجتندہ دکل ،
علم الہیہ عائد بدیہیاتہ بیلہ بر طاقم مفاسد ادخال
ایلہ مشنلدر . بویابندہ کی خطالری نک میدانہ حقیقتیغنی
کورونجہ علمی بوسوتون انکارہ قیام ایتدیلر ،
(عالم دہ شایان اعتماد اولہ جق ہیچ بر علم یوقدر)
دیدیلر . بونلرہ دینیہ بیلیرک : عالم دہ ہیچ بر علم
یوقسہ ، علومک اصلی اولمادیغندہ دائرسرد ایتدی ککزر
اعتراضک دہ اصلی اولماق لازم کلیر) . [

بوسوزلری سویلہ یین برذاتہ وبوفکر دہ بولونان
محققین صوفیہ صوفیاتی دیمک ایچون انسانک
دہلی اولمائی ایجاب ایدر دکلکی ؟ ...
دیگر مسئلہ یہ کچلم : شیخ اکبر دخی داخل
اولدینی حالہ مشاہیر صوفیہ (عالم ، برامر و ہمی در)
ادعاسندہ بولونویورلر . ایکسی دہ برقانی یہ حیقار ،
دینیہ بیلیر دکلکی ؟ ...

(عالم معدوم دور) کلامی ، وجہ تصویری ایلہ
نظر دقتہ آلمالی یز کہ : مقصدلری آکلاشلین .
برشی : بوتون شرائطی ایلہ نظر اعتبارہ آلتیز کہ :
مبداء مباینت تعین ایتسین . برشی ہم موجود ،
ہم دہ عین شرائط داخلندہ معدوم اولاماز .
صوفیہ حکمت جہ ، ہر موجود ، حق ایلہ
قائمدر . حق سز وجود اولاماز . عالمہ ، حق سز
قیامنی تأمین ایتش بر موجود نظریہ باقیلاماز .
جسم سز ، کولکہ اولورمی ؟ (عالم معدومدر)
دیمک دہ ، اونسز اولماز دیمکدر . اہل کشف

تخلف ایتز ، علمی ارادہ سندن آریلماز ، وجودیتہ
ارادہ ازلیہ سی تعلق ایدن موجوداندن بری دہ
محسوساتدر ، بواسطی بلا تدقیق وبلا تفکر قبول
ایدنلرہ (مقلد) دیرلر ، تقلیدہ مستند اولان ایمان ،
ایمان عوام در .

عوام مسلمین ، علم کلامدن برشی مطالعہ
ایتزلر ، مذاہب خصومی بیلملر . امر تنزیہی
ظاهر قرآنہ بناء ایدرک محاصمہ و مناقشہ یہ کیریشملر ،
بونلرک طریق نظرہ عدم سلوکاری ایسہ ، معرفت
حقہ مانع دکلدر ، عوام مسلمینک فطرت سلیمہ سی
دلیل عقلی مقامنہ قائم اولور . بوتون شرایعک
اتفاقیلہ : نعمت ایمان ، شایان شکران مواہب
الہیہ دندر . بواسحاب صفوتی ، قلبلری غشاء غفلتہ
محتجب اولان منافقین دن تفریق ایتمک کمز ایجاب
ایدر . منافقین ظاہر دہ مسلمان معاملہ سی کورسہ لر
بیلہ ، حقیق بر مسلمان صایلامازلر .

امر تنزیہ و توحید دہ شبہلری علوم برہانیہ
ایلہ ازالہ یہ لزوم کورن اہل برہانک ایمانہ دخی
(ایمان علمی) تعبیر اولونور ، اصحاب ادالہ نک
ویردکلری حکم لردہ بعضاً خطادہ وقوعہ کلہ بیلیر ،
حاکم لردہ ویردکلری حکم دہ بعضاً دوچار خطا
اولمایورلرمی ؟ ...

مجتہدلر بیلہ بعض کرہ خطایہ دوشمک احتمالہ
معروض قالزلر . جناب حقک ویردیکی قوتی قوللاقمق
لازمدر ، خطا احتمالی دوشونہ رک اجتہادلرندن کیری
طورا نمازلر .

اجتہادندہ اصابت ایدنلر ، بری حقیقتہ اصابت ،
دیگری سعی و اجتہادہ مباشرت دولایسیلہ ایکی
ایجزہ مظہر اولدیلری کی ، خطا ایدنلردہ یالکز
براجزت سعی و اجتہادہ نائل اولورلر .

استنتاج مسائل دہ تأمین اصابت ایچون ، ہر
شیدن اول استناد ایدیلہ جک ادالہ نک محفوظ الارکان

وجودك مسلکی بودر . علمده بویلهدر . بناء علیه علم ، بنفسه قائم بر جوهر عد ایدیه مز .
لبس جدید نقاب رقیق آلتنده علی الدوام تجدد ایدن اشیاء متغیره نك هیئت مجموعہ سندن عبارت اولان عالم ، وجود مطلق آلمینك صور تجلیاتی در ، صور تجلیات ده (علم تجلی) بحثده ایضاحی الحجاب ایدن مسائل صوفیه دندر . تصوف عجا حسابینك دكل ده ، افلاطون فلسفه سی میدر ؟
كله حك مقاله ده دخی بوندن بحث ایده جكر .
دارداغان زاده

احمد نظیف

منظومه شمسیه

۴

زهره

قرآن عظیم الشانده « الطارق » نامیه قدری اعلا ایدیلن زهره سیاره سی ، عطارددن صوكر شمسه اك یاقین بولونان بر کره در . كرك زهره یه ، كرك عطاردده لسان هیئتده « سیارات سفلیه » دیرلر . زیرا هر ایکسی دخی بزه نظراً شمسه دها یاقیندر .

زهره نك شمسه مسافه سی ۱۰۸ میلیون کیلو متره در . ارضك مسافه سی ایسه ۱۴۹ میلیون اولایغندن هر یکی سیاره آراسنده بعضاً ۴۱ میلیون کیلومتره لك بر مسافه قایلر که بر مدت صوكر قرك هلالی کی حاجب سیاره دهده غایت انجه و پارلاق وعین زمانده بیوك بر قوس رونمون اولور . بو وضعیتدن صوكر زهره نك هلالی دیت کیده بویوهرك بینونت عظمایه وصولندن بر قاج کون مقدم غایت پارلاق و مشعشع کورولمکه باشلار . سیاره نك بو وقتنه عائد شعشعه سی غایت دلربادر .

عادتا اوافق برقر ماهیتنی آلیر . اساساً بتون کره سما ایچنده زهره قدر شانلی ولعانی هیچ بریلدیز یوقدر . فرنكلر بونك ایچون کندیسنه « ونوس » دیرلر که اساطیر اولینه کوره کوزه لك معبوده سیدر . مع مافیه چیلاق کوزلرله زهره نك ده صفحاتی کوروله مز . لا اقل ۳۰ دفعه بویولتن بر دورینله باقق لازمدر . زهره نك کوپه کوندوز ، حتی تام اوکله وقتلری عیان بیان مشاهده ایدیلدیکی هیچ ده نادر دکلدر . نیته کیم ۱۹۲۱ سنه سی تموزینك ایکنجی جمعه ایرته سی کونی زوال وقتنده ، معبوده حسن سیاره سی ، اوائلالرده تام هلال حالنده بولونان قمرایله پك کوزه ل برتورك سنجانی تشکیل ایتدیکی کبی ۱۹۲۴ سنه سی اغسوسنده ده کوپه کوندوز هرکس طرفندن کورولمش ایدی .

۱۷۱۶ ، ۱۷۵۰ ، ۱۷۹۷ ، ۱۸۴۹ ، ۱۸۵۷

۱۸۸۹ ، ۱۸۹۷ ، ۱۹۰۵ سنه لرنده ده زهره نك

کوندوزین کورونمسی مشهوردر .

زهره ، محرك سنوینسی ۲۲۴ کونده اکمال ایدرکن بعضاً کونشله برابر ارض مزده بر حذاده بولونور . بو وضعیتده ، یعنی زهره اورتهمزده بولوندیغی اثناده قطراً الك بیوك اولور سهده قسم مظلنك بزم جهته تضادفندن طولانی کندیسنی رؤیت ممکن اولاماز . یالکز ۱۱۲ سنه ده بر کره و ۸ سنه صوكر بر دفعه دها کونشك اوکندن کچرکن بویوجك سیاه بر نقطه کی کورولور .

کذا آرامزده کونش بولوندیغی تقدیرده ، بو دفعه ده شمسك آرقه سنه تضادف ایتدیکنندن شعاعات کشفه ایچنده نظرلردن تعیب ایدر . بناء علیه طبق عطاردده اولدیغی کی زهره دخی کندي تربیعاری جوارنده مشاهده اولنور . زهره نك بینونت عظمای ۴۸ درجه در که شمسك غروبندن صوكر اوج ساعت دها سماده کوروله بیلیر . یاخود